

ADDENDUM

Bestuursverslag Rozet 2019 Plusfunctie

Stichting Openbare en Gelderse Wetenschappelijke Bibliotheek
de Gelderland Bibliotheek
de Plusbibliotheek

ROZET

ontmoet
ontdek
ontwikkel

Wat over Rozet gezegd wordt:

Rozet van alle bibliotheken in Nederland op de tweede plaats als best presterende instelling:

“Wat echt bijzonder is, is dat een grootstedelijke instelling zo hoog scoort. Arnhem is een hele diverse stad. Dat maakt het niet makkelijk om een instelling voor iedereen te zijn”

Mark Deckers, strategisch adviseur & bibliotheekonderzoeker Rijnbrink.

Naar aanleiding van ons klantonderzoek in het Erfgoedcentrum een greep uit de reacties:

“Leuk en interessant om het verhaal van de archeoloog aan te horen; Fijn en leuk, dat er uitleg is bij de materialen, die er staan; prima collectie en actueel!; Fijne plek van de ArcheoHotspot; Goed met vooral veel beeld en geluid. Verrassend!; Ik kom zelf niet uit Arnhem, maar vond het zeer de moeite waard.”

Klanten over hun bezoek aan het Erfgoedcentrum in 2019.

Rozet als ontmoetingsplek en om te leren:

“Saskia hielp mij met mijn subsidieaanvraag. Vanuit haar ervaring met theater helpt ze me nu ook met mijn houding op podia”

Ozan Topaloglu, jonge artiest.

Lezen leer je door het te doen en wie kan je dat beter uitleggen dan je leeftijdgenootjes:

“We hebben ook een blaadje gemaakt met een folder eraan met de data waarop je iets kan doen bij Rozet. We hebben er ongeveer zeventig gemaakt en we hebben er al heel veel uitgedeeld en in biebussen gedaan. Nu komen er steeds meer mensen in de bus” Isa en Ishani (allebei 8 jaar) helpen al een paar jaar op woensdagmiddag in de bibliobus.

Museum Arnhem net dicht wegens verbouwing is bij de start project Age Friendly Cultural Cities van Rozet:

“We wilden ons inzetten en gericht programmeren voor kwetsbare ouderen en samen met Rozet werken we met de Driegasthuizengroep en SWOA. We versterken elkaar door ieders inbreng. Ons programma is vergroot en verder in de Arnhemse wijken uitgezet”

Femke Hogenbosch, teamleider educatie Museum Arnhem.

Zolang we bestaan werken we al samen en dat voelt als vanzelfsprekend en goed:

“De samenwerking met Rozet is voor ons belangrijk om in Arnhem een brede partner te hebben en voeling te hebben met de stad en haar inwoners. Alles werkt beter in samenhang”

Marc Wingens, directeur Erfgoed Gelderland.

Samenwerkingspartner duurzaamheid in het project ‘Plastic Soep’ van Rozet:

“Zo creëer je als bedrijven gelijkwaardigheid met de burgers en alleen vanuit dat gelijke niveau kun je de discussie aangaan. We konden laten zien: ‘ja we hebben een afval probleem’, maar ook ‘ja er zijn opties en mogelijkheden’.”

Bram Peters, directeur Save Plastics

De meerwaarde van Rozet:

“Wat mij elke keer treft en raakt is dat er een plek is in de stad waar iedereen welkom is. Dat begint met toegankelijkheid. Als jij je wilt ontwikkelen dan is dit een plek waar dat kan op een manier die jou past”

Arie de Vries, voorzitter van de Raad van Toezicht.

Inleiding

In 2019 heeft de Plusfunctie van Rozet in veel opzichten een onstuimige groei in bereik en gebruik laten zien.

Het gebruik van de collecties (Gelders en Plus) groeiden substantieel met resp. 11% en 23% uitleningen binnen de provincie, terwijl de landelijke trend dalend is! Ook online werden de websites, waar Rozet aan bijdraagt fors meer bezocht. Daarnaast is opvallend, dat bij een steeds stijgende lijn in het aantal bezoekers van het erfgoedcentrum een steeds groter percentage bezoekers komt om actief deel te nemen aan rondleidingen, lezingen, cursussen en andere activiteiten (+23%). In zowel het digitale domein als in de realiteit wordt de Plusfunctie beter gevonden en vooral beter en actiever gebruikt!

Zicht op de toekomst

De resultaten uit het onderzoek van Maurice de Graaf (Resultaten van het onderzoek t.b.v. de ontwikkeling van een nieuw beleidskader voor de plusfunctie, januari 2018) staan onverkort overeind. Hierin is het belang van de door 14 plusbibliotheken onderhouden collecties in het landelijk stelsel en de functie van de plusbibliotheken binnen de provincies onderzocht en geduid.

- De stap van informatie en kennis naar inzicht en zelfontplooiing wordt op heel veel verschillende manieren gefaciliteerd: van jaarcursussen tot korte collegereksen, van exposities en literaire optredens tot non-formele leeromgevingen met interactieve workshops. Juist hierin kunnen de plusbibliotheken, als brede culturele instellingen, meer bieden. Ook naar de kleinere bibliotheekorganisaties in de provincies zal het delen, niet alleen van de uitgebreidere collectie, maar ook van programmaformats (connectie) onderdeel van de opdracht moeten worden.
- Het stimuleren van 100% geletterd is een basisvoorwaarde voor mensen om gebruik te kunnen maken van de mogelijkheden van de bibliotheken en om perspectief te verwerven op een leven lang leren. Dat hoeft niet alleen schools en zwaar te zijn. Cursussen als '(ver)kopen op marktplaats' en 'koken binnen je budget' brengen als vanzelf taalvaardigheid met zich mee.

- De openbare bibliotheek, als huiskamer van de stad, waar je gemakkelijk binnenloopt, maakt de Kennisplus-activiteiten binnen de verschillende programma's tot het hart van de kennissamenleving. Daar draagt de stad overigens in toenemende mate zelf aan bij: ontmoeting en debat organiseer je samen met partners en inwoners. Samen vraagstukken agenderen en daarover in gesprek gaan werkt verbindend en is van vitaal belang voor een samenleving, die naar nieuwe vormen zoekt voor de democratie.
- Taal kunnen geven aan wat je beweegt en waar je naar toe wil bewegen: dat is wat de bibliotheek mogelijk wil maken. Dat gaat lang niet alleen met woorden, maar evengoed zijn alle kunsten een bron van verbeelding en inspiratie. Ook daar vervullen de Plusbibliotheken, als brede culturele instellingen een relevante rol. Podium voor de stad in de vorm van meemaakpodia, waar de onbekende kennis en vaardigheden, die bij mensen aanwezig is, volop in de spotlights worden gezet. Delen is het nieuwe vermenigvuldigen. Iedereen gaat rijker huiswaarts.

Het Gelders model werkt! De samenwerkende Gelderse bibliotheken voorzien samen met Plusbibliotheek Rozet en Rijnbrink de inwoners van de provincie voor bijna 100 % (99,6%) van boeken, informatief en literair; fysiek en digitaal.

De komende jaren bouwen we samen aan het verhaal van Gelderland en het deelbaar maken van alle Plusactiviteiten, die op een stevig collectie-fundament hun weg vinden in de provincie.

De zeven kerntaken van de Plusfunctie

In de praktijk ervaart Rozet in toenemende mate het belang van een integrale benadering van de Plusfunctie. Ook de Wet Openbaar Bibliotheek Stelsel gaat uit van een integrale benadering van de vijf bibliotheekfuncties en het onderzoek van Maurits de Graaf uit januari 2018 wijst ook in die richting. Voor Rozet krijgen die vorm met 'Taal, Kunst en Erfgoed', ons gereedschap, waarmee we onze leden en bezoekers 100% ondersteunen in een geletterd bestaan, waarmee ze perspectief hebben op een leven lang leren. Zoals in ons jaarplan 2019 beschreven, doen we verslag op basis van de zeven kerntaken.

- 1. De basis is aanschaf, bewaren, toegankelijk maken en beschikbaar stellen van collectie (tot wetenschappelijk niveau) met de specialismen Gelriana en Geschiedenis voor een zo groot mogelijk publiek in Arnhem, Gelderland en Nederland, waarbij ook de onderzoeksfunctie van de Gelderland Bibliotheek is gewaarborgd.**

Klantonderzoek

In 2019 heeft een klantonderzoek in het erfgoedcentrum plaatsgehad. Nagenoeg alle bezoekers zijn positief tot zeer positief (95%)! De tips en tops lieten duidelijke waardering en uitvoerbare verbeterpunten zien. Iets minder dan de helft van het bezoek was herhaalbezoek. Merendeel van de bezoekers kwam alleen of met vriend of partner. Iets meer dan 10% van de bezoekers waren grootouders en kleinkinderen. 3 van de 10 bezoekers kwamen voor Gelders erfgoed en/of de ArcheoHotspot.

1.1 Collecties

De collectie, fysiek en digitaal, groeide in 2019 met bijna vier procent, omdat we – jaarlijks – actuele informatie over Gelderland toevoegen. Het aantal uitleningen in heel Rozet vlakke licht af, maar de Gelderse collectie is in 2019 elf procent vaker uitgeleend. De aanvragen door collega-bibliotheken, dus door Gelderse inwoners, stegen met 23 procent. De verbeterde ontsluiting van de collectie zet zich nog steeds door in de uitleencijfers.

Vorig jaar is een begin gemaakt om social media actiever in te zetten bij aankondigingen en verslagen van evenementen en activiteiten. Daarvoor is een Rozet-videoteam opgezet, dat een fors aantal producties heeft afgeleverd. Zo werd op prachtige

wijze het evenement in de bibliotheek van Bommel geregistreerd, waar de Historische Kring Bommel, Haalderen en Ressen het gedigitaliseerde historisch tijdschrift ten doop hield. [Klik hier voor het filmpje]

In 2019 zijn in het kader van het Google Books-project 1.750 banden met in totaal 2.329 titels uit het oude bezit gedigitaliseerd in samenwerking met de Koninklijke Bibliotheek. Deze kunnen nu wereldwijd online ingezien worden.

Voor de digitalisering van de collectie Gelderse Kranten is een plan van aanpak. In het voorjaar van 2020 wordt in samenspraak met de Koninklijke Bibliotheek opgestart met de eerste selectie voor digitalisering.

De verbeterde ontsluiting van de collecties leverde ook in 2019 weer groei op in het aantal uitleningen van de plusmaterialen binnen de provincie: 32.599. Dit is een groei van 23% t.o.v. 2018, waarmee opnieuw het belang wordt onderstreept van deze diepe collectie.

1.2 Websites

In de loop van 2019 waren alle websites, waaraan Rozet actief bijdraagt, ingericht en inzichtelijk. De groei komt vooral in beeld door de vernieuwde website van rozet.nl en de website van collectiegelderland.nl. Maar ook de website mijn gelderland.nl laat een flinke toename in bezoek zien.

1.3 Digitalisering

Verhaal van Gelderland

In het project Het Verhaal van Gelderland lag de focus op digitalisering van tijdschriften van en met historische verenigingen en Erfgoed Gelderland. We stellen die via de online bibliotheekcatalogus op internet beschikbaar. Aanvullend heeft Rozet het initiatief genomen om niet alleen de digitalisering uit te voeren, maar ook de oplevering aan te grijpen om bekendheid te geven aan het Verhaal van Gelderland en daarbij lokale samenwerking te stimuleren tussen de plaatselijke bibliotheken, historische verenigingen en het onderwijs. In Bommel werken nu de bibliotheek, Over Betuwe College en de Historische Kring samen, in Groenlo de bibliotheek, het Marianum College en de Oudheidkundige vereniging.

2. Een informatiedienstverlening, waarbij (hoger opgeleide) klanten met hun vragen bij bibliotheekmedewerkers terecht kunnen en goed geïnformeerd en/of doorverwezen worden.

Het is zoeken naar de juiste invulling en vooral de meest effectieve communicatie om de specialistische spreekuren op het gebied van bladmuziek, jeugdliteratuur en literatuur voor volwassenen succesvol te maken. De ervaringen met spreekuren zijn tot nu toe mager en er is vooral bijvangst van mensen, die toch al op de bibliotheekvloer rondsnuffelen tussen de boeken. We gaan met onze netwerkpartners, scholen, opleidingen en ondernemersverenigingen, in gesprek om meer maatwerk te kunnen leveren en daar samen uitvoering aan te geven. Wordt vervolgd in 2020.

De entree van het hoofdgebouw van Rozet is qua inrichting nog in de experimenteerfase. Het is een uitdaging om een gebouw met zoveel verschillende functies, gebruikers en activiteiten van een overzichtelijke, efficiënte, maar ook warme en uitnodigende entree te voorzien. Diverse achterliggende systemen zijn verbeterd, zoals het reserveringssysteem en de bewegwijzering en worden in 2020 doorontwikkeld. Dit geeft aan bezoekers en klanten een betere ervaring.

3. Educatief activiteitenprogramma in het kader van een leven lang leren met onderwijsprogramma's, workshops, exposities, cursussen, lezingen en andere leermomenten op mbo+ -niveau en daarboven.

In 2019 is Rozet Onderwijs samen met het Erfgoedcentrum het project 'Adopteer een Tijdvak' gestart. Adopteer een tijdvak is een samenwerkingsproject met twee scholen in Arnhem. Samen met leerkrachten worden lessen gemaakt over erfgoed en geschiedenis. Een erfgoedexpert is ook aanwezig in de lessen op school en de leerlingen komen in het Erfgoedcentrum om voorwerpen, boeken en ander materiaal van dichtbij te kunnen zien.

In 2019 is de Cursus ArnhemKunde door Rozet, de Arnhemse Historische Vereniging Prodesse Conamur en 't Gilde Stadswandeling inhoudelijk en organisatorisch uitgewerkt. De cursus wordt twee maal per jaar gegeven, in het voorjaar en najaar, en is per keer toegankelijk voor dertig deelnemers.

In 2019 is de Dag van de Arnhemse Geschiedenis (DAG) vernieuwd in samenwerking met diverse erfgoedpartners. Een eerste voorbeeld daarvan is het theaterspektakel 'De Bataafse Opstand', dat op de plek van het Romeinse Castellum in Meinerswijk is opgevoerd. Hiervoor is samengewerkt met Romeinen NU, Springlevend Verleden en het geheel is uitgevoerd door stichting Foeks. Het videoteam van Rozet heeft het volgende verslag gemaakt: www.dagvande arnhemse geschiedenis.nl.

ArcheoHotspot: Vanuit de rol van verbinder, facilitator en haar collectie, ervaring en kunde van geschiedenis en erfgoed heeft Rozet de opdracht van de Gemeente Arnhem gekregen om een toekomstbestendige ArcheoHotspot te realiseren. Samen met Gelders Erfgoed, Stichting ArcheoHotspots, AWN-Vrijwilligers in de archeologie, Gemeentelijke archeologische dienst en depot Arnhem, Saxion Hogescholen is een toekomstbestendig concept ontwikkeld met een werking voor heel Gelderland. Onderdeel van dit plan is ook een samenwerking te realiseren tussen alle Gelderse ArcheoHotspots waarbij ervaringen, kennis en goede concepten met elkaar worden gedeeld. Rozet wordt samen met de provinciaal Publiekarcheoloog trekker van deze samenwerking. Het streven is op in het eerste kwartaal van 2020 (op de Gelderse archeologie dag in de Eusebius) een convenant te ondertekenen zodat we daarna van start kunnen.

4. Actief deelnemen aan lokale, provinciale en landelijke netwerken van bibliotheken, erfgoedinstellingen en andere culturele instellingen.

Kennisuitwisseling, samenwerken, ontmoeten, draagvlak verbreden en verbinding zoeken is blijvend essentieel. Rozet neemt actief deel aan:

- Dagelijks bestuur Samenwerkende Gelderse Bibliotheken
- Dagelijks bestuur Stichting Plusbibliotheken, in 2020 werkzaam onder de naam stichting Kennisplatform Pluscollecties.
- Algemeen bestuur Stichting Plusbibliotheken
- Landelijke IBL/Pluswerkgroep
- Werkgroep Collectie Nederland
- Samenwerkingsverband Gelderse Bibliotheken (SAMBIS)
- Samenwerkingsverband Centraal collectioneren en titelbeheer Gelderland
- Coöperatie Gelderland
- Werkgroep Persoonlijke Ontwikkeling (vanuit samenwerkende Gelderse Bibliotheken)
- Initiatiefgroep Kenniscollectie
- Ontwikkelgroep KennisCloud (kopgroep van 6 bibliotheken)
- Vereniging Openbare Bibliotheken
- Cultuurconnectie
- Landelijk overleg Directie Volksuniversiteiten
- Commissie Bijzondere Collecties (samenwerkingsverband tussen UB's, KB en OB's met een bijzondere collectie)
- Samenwerkingsverband Verhaal van Gelderland
- Kerngroep Dag van de Arnhemse Geschiedenis (erfgoedinstellingen Arnhem)

5. De Gelderland Bibliotheek vormt samen met Museum Arnhem het Erfgoedcentrum in Rozet

De doorontwikkeling van de samenwerking heeft in 2019 concreet vorm gekregen in het project Age Friendly Cultural Cities (AFCC) van het Fonds voor Cultuurparticipatie. Rozet en gemeente Arnhem zijn samen met Museum Arnhem en diverse instellingen voor zorg en welzijn toegelaten tot het tweejarig programma, waarin culturele programmering voor en door de ouderen in de samenleving een boost en stevig fundament krijgt. Het project loopt door in 2020.

De herdenking van de 'Slag om Arnhem, 75 jaar' is met diverse partners gedurende september tot en met november uitgevoerd. In het zeer uitgebreide programma voor alle leeftijden vonden rondleidingen, lezingen, tentoonstellingen, filmavonden en voorstellingen plaats. Vermeldenswaard zijn de samenwerking met bioscoop Pathé en VO en MBO in een onderwijspakket; de tentoonstelling over 75 jaar Trolleybus in Arnhem en de acht meter lange maquette in het Erfgoedcentrum over de slag om Arnhem.

De nieuwe opzet van het klantinformatiepunt is in voorbereiding.

6. In de KennisCollectie worden de collecties van (ook private) instellingen aan elkaar verbonden. Leden kunnen gebruik maken van 1.200.000 publicaties van tien verschillende instellingen.

In het kader van meer actief doen met wat je in huis hebt is Rozet medio 2019 toegetreden tot de ontwikkelgroep van 6 bibliotheken, die KennisCloud als platform voor kennisdelen rond thema's uit de actualiteit verder uitwerken en promoten bij inwoners van Gelderland en of Nederland. In 2020 worden met steun van stichting Pica en de Koninklijke Bibliotheek nieuwe functionaliteiten ontwikkeld. Voor Arnhem–Nijmegen is de regio 025 aangemaakt vanuit het idee, dat veel kennisinstellingen zich in de regio bevinden en samenwerking op het gebied van kennisdeling op deze schaalgrootte loont. Daarnaast is Rozet, samen met advocatenkantoor Dirkzwager, initiatiefnemer van het samenwerkingsverband KennisCollectie, waarbij ook Arnhemse en Nijmeegse kennisinstellingen aangesloten zijn. Het streven is om van de gedeelde collecties in de KennisCollectie te komen tot een thematische programmering aanhakend op maatschappelijke vraagstukken (connectie).

In september 2019 stond in het kader van KennisCloud/ KennisCollectie de Global Goals Jam van Hogeschool Van Hall Larenstein, één van de partners van Rozet, geprogrammeerd. Een dag met studenten, gemeenteambtenaren, betrokken inwoners en bedrijven rond de duurzaamheidsdoelen van de Verenigde Naties. Helaas is dit toen niet doorgegaan. Het evenement staat nu geprogrammeerd voor 2020.

Daarnaast zijn vanaf december 2019 maandelijks kleinschalige Onderstroom Ontmoetingen georganiseerd in samenwerking met de Stadskeuken. Op deze avonden wisselen deelnemers uit wat hen bezig houdt op maatschappelijk gebied. Onderwerpen, die de revue zijn gepasseerd, zijn o.a. hitte-eilanden, luchtdata-project over luchtkwaliteit, bomengebied in de stad, voedselbossen en biodiversiteit. Rozet ondersteunt door middel van KennisCloud vanuit de eigen wetenschappelijke collectie en die van partners met gedegen en betrouwbare informatie.

Binnen Rozet onderzoeken collega's uit andere programma's hoe zij zinvol KennisCloud kunnen benutten, zodat het gebruik van KennisCloud breder, beter en scherper wordt. KennisCloud is voor Rozet en partners binnen de KennisCollectie een instrument om de collecties te verbinden aan maatschappelijke thema's. In 2020 gaan we op deze weg verder.

7. De Plusfunctie zit in het DNA van Rozet met een gecombineerde culturele en educatieve functie op het gebied van taal, kunst en erfgoed.

Rozet als brede maatschappelijk-culturele instelling beschouwt iedere stap in ontwikkeling als 'plus'. Of het nu gaat om het voorkomen van laaggeletterdheid, het verwerven van perspectief op ontwikkeling of het zelfstandig een leven lang blijven leren. Dat is wat Rozet is voor de stad en haar inwoners: partner in ontwikkeling. Alles wat we hierin bereiken, delen we met het Gelders Bibliotheeknetwerk, zodat ook elders in de provincie geprofiteerd kan worden van de opbrengsten van de acht Rozet programma's. Kern hierin is om de vraag te verstaan van onze partners en klanten, want daar begint het mee, daar doen we het voor: Samen!

De Plusfunctie in cijfers

COLLECTIE	2018	2019
Omvang		
Pluscollectie	123.296	123.966
Gelderse Collectie	67.691	69.012
Specialistische databanken	7	7
Oud Bezit	27.032	27.038
Beschreven tijdschrift-/krantenartikelen	129.479	132.693
Gelderse websites	5	5
Totaal	347.510	352.051
GROEI		
Besteed budget in €		
Besteed budget in €		
Boeken	52.927	54.515
Databanken	9.800	10.915
Tijdschriften en kranten	23.141	22.110
Gelderse Collectie	16.794	16.516
Aantal beschreven artikelen	3.128	3.214
GEBRUIK		
Uitleningen		
Plus	49.298	67.846
> waarvan (provinciaal) IBL	> 20.522	> 26.671
Gelders	18.698	20.731
Totaal	67.996	88.577
WEBSITES		
Gelderland in beeld	25.665	25.976
Mijn Gelderland	250.354	305.585
Leesmuseum	1.875	1.361
Collectie Gelderland	Onbekend	193.061
Website Rozet	Onbekend	165.000
Totaal	277.897	690.983
Bezoekers Erfgoedcentrum	33.781	33.898
Deelnemers rondleidingen & activiteiten		
Erfgoed	7.895	9.714
Rozet Cursus / deels Plus	23.450	25.322
Totaal	31.345	35.036

Rozet van en voor jou.
Samen maken we persoonlijke ontwikkeling mogelijk.
Dit doen we met taal, kunst en erfgoed.

ROZET.NL

ROZET
ontmoet
ontdek
ontwikkel